

Löttyintve egy kicsit az isteneknek

Bevezetőféle ötféle szöveghez

Véletlenszerűen kerülnek itt egymás mellé ezek a szövegek, de a fordító személyén és szerzőik hazáján kívül azért több rejtett-kitakart szál is összefűzi őket. Három közülük Ausztria északkeleti vidékéhez, a Weinviertelhez kötődik – Alfred Komarek nagy sikerű krimisorozata, amelyből a *Poltnak sírnia kell* (*Polt muß weinen*, Haymon Verlag, Innsbruck, 1998) jelent meg elsőként, e vidék legészakibb csücskében, a cseh határ mentén játszódik, Eva Rossmann *Bor és halálja* (*Wein und Tod*, Folio Verlag, Wien und Bozen) pedig a tartomány délebbi tájain, Wolkersdorf közelében, ahonnan tiszta időben még rálátni Bécsre. Végül a néhai Nitsch-modell, Heinz Cibulka fotóművész – aki családjával 1994-ben gyalogtúrára indult, hogy felfedezze Csehországot (*Aus Nachbars Garten*, deA-Verlag, Gumpoldskirchen-Wien, é. n. [1998]) – Wolkersdorftól nem messze, Ladendorfban él; ez a kevés falvak egyike arratájt, amely nem tűnik ki szőlő- és borkultúrájával. Mert amúgy az egész Weinviertel, mint neve is mondja, erről híres: Ausztria legnagyobb borvidéke ez, ahol mindent átsző az apollóivá szelídített dionüszoszi mámor kultusza, s a napoknak és hónapoknak a különféle szőlő- és borünnepek, nyitott pincenapok, kóstolók és szentelők adják meg andalító ritmusát. S amennyivel előbbre járnak „sógoraink” bormarketing dolgában, annyival cizelláltabb kortárs krimitermésük is – hisz lám, ez a termés immár regionális szekciókra tagolható. A fordítót kettős – a bor és a jó szövegek iránti – vonzalom köti Ausztriához és a Weinviertelhez, és persze Dionüszosz helyi főpapjának, az akcióművész Hermann Nitschnek közel három évtizede tartó ismeretsége és barátsága.

No és Karl-Markus Gauß Duna-esszéje és a kelet-szlovákiai cigányságról írott riportja? Ő az egyik legméltatlanabban elhanyagolt, értsd: szinte egyáltalán nem fordított szerző a kortárs osztrák palettáról – éppen ő, aki

könyvek sorát szentelte Közép-, Kelet- és Délkelet-Európának, elnyomott, elfeledett és kihalástól fenyegetett nemzetiségeinek-népcsoportjainak nyelveinek. Duna-esszéjéből, amely Christian Thanhäuser rajzaihoz és fametszeteihez íródott, és nevekre felfűzve, abécérendben visz végig a folyón, miként nyomasztóan aktuális útirajzából is (Christian Thanhäuser – Karl-Markus Gauß: *Die Donau hinab*. Haymon Verlag: Innsbruck–Wien, 2009; Karl-Markus Gauß: *Die Hundesser von Svinia*, Paul Zsolnay Verlag: Wien, 2004), ugyancsak ez a hang cseng ki, az elnyomottak, elüldözöttek, a szélre sodortak és elveszettek iránti részvét, a történelmet fáradhatatlanul faggató kíváncsiság. Kóstoló három palackból a Nagy Folyó partján – ebből is, abból is lötytyintve egy kicsit, ahogy az Homérosz óta illik, az isteneknek.

